

NEWSLETTER HJF – 7. díl

Obsah:

Resumé článků v českém i anglickém jazyce	2
Lucie Turková : Ohlédnutí za rokem 2010	3
Alena Keřková : Projednání stížnosti zaměstnance na výkon práv a povinností vyplyvajících z pracovněprávních vztahů.....	3 - 4
Pavel Fráňa : Aplikace tabulky Ministerstva spravedlnosti ČR ohledně výživného.....	4 - 5
Markéta Dvořáková : Postup věřitele v insolvenčním řízení	5 - 6
Josef Zeman : K důvodům útěkové vazby	6 - 7

PRAHA
Sokolovská 49
186 00 Praha 8

+420 225 000 400
+420 225 000 444
recepce@hjf.cz

HRADEC KRÁLOVÉ
Resslova 1253/17a
500 02 Hradec Králové

+420 495 534 081
+420 493 814 911
recepcehk@hjf.cz

Resumé:

V posledním čísle Newsletteru v roce 2010 se poohlédneme za minulým rokem a sdělíme něco z aktivit, které nás čekají v roce nadcházejícím. Zároveň si dovolíme všem našim klientům poděkovat za přízeň a popřát krásné Vánoce a úspěšný nový rok.

V prvním příspěvku upozorníme na povinnost zaměstnavatele, vyplývající ze zákoníku práce, projednat se zaměstnancem jeho stížnost na výkon práv a povinností vyplývajících z pracovněprávních vztahů, a dále na možné následky neprojednání této stížnosti. Zaměstnavatel, pokud si je vědom této své povinnosti, může předejít zbytečnému a nepřijemnému řízení, které může vést až k uložení vysoké pokuty.

Věnujeme pozornost také problematice výše výživného na děti, kterou stanoví nebo schválí soud. Toto téma je poslední dobou stále častěji diskutováno, názory jsou různé a zatím není sjednocena ani praxe soudů, přestože nedávno byla za tím účelem vypracována a uveřejněna „Tabulka Ministerstva spravedlnosti ČR“. Cílem našeho příspěvku je popsat důvody a okolnosti vzniku tohoto dokumentu tak, aby bylo možné provést jeho interpretaci.

V okamžiku, kdy se dlužník ocitá v úpadku, mění se dobytost pohledávky věřitele a věřitel se jejího uspokojení může domoci pouze určitým způsobem. Naše čtenáře proto seznámíme s postupem věřitele při uplatňování pohledávky v insolvenčním řízení, přičemž zmiňujeme druhy pohledávek, způsob jejich uplatnění, možné zákonné postihy za úmyslné nadhodnocení pohledávky i zdroj informací relevantních pro insolvenční řízení.

Poslední příspěvek se zabývá rozhodovací praxí trestních soudů o vazbě, a to zejména ve vztahu k vazebnímu důvodu uvedenému v ustanovení § 67 písm. a) trestního řádu - vazbě útěkové. V praxi se totiž opakovaně setkáváme s tím, že soudy berou v zásadě bez dalšího bližšího zkoumání obviněného do vazby výhradně z toho důvodu, že mu podle zvolené právní kvalifikace hrozí trestní sazba trestu odnětí svobody od 8 let výše. Takový výklad ustanovení zákona výrazným způsobem zasahuje do práva na osobní svobodu.

Více informací se dovíte v Newsletteru advokátní kanceláře Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři číslo 7.

Resume:

In the last issue of the Newsletter for year 2010 we will take a look back at the past year and inform you about some of the activities prepared for the upcoming year. Too, we would like to express our thanks to all our clients for their custom and wish everyone a merry Christmas and a successful new year.

In the first article, we will draw your attention to the employer's duty ensuing from the Labour Code. The employer is obliged to discuss with the employee any complaint concerning fulfilment of employer's rights and duties ensuing from the employment relations. Also we will alert to possible consequences of failure to discuss such complaint. The employer, if aware of his duty, can prevent unnecessary and unpleasant official proceeding, which can lead even to imposition of high penalty.

We will also pay our attention to the issue of amount of minor's alimony that may be determined or approved by a court. Lately, this topic has been discussed even more frequently. There are different opinions and the case law is not unambiguous, despite the fact that the "Guidance of Ministry of Justice of the Czech republic" has been prepared and published for that purpose recently. The goal of our report is to describe reasons and circumstances of preparation of this document in order to facilitate its interpretation.

Furthermore, we will discuss changes with respect to the recoverability of claims of the creditor from the moment when the debtor finds himself in bankruptcy proceedings. Since that moment, the creditor can claim satisfaction of his claims only by certain methods. Our readers will become acquainted with steps of the creditor when asserting his claim in the insolvency proceedings. Too, we will tackle about types of claims, ways of their assertion, legal recourse in case of intentional overvaluation of the claim and the source of information relevant for insolvency proceedings.

The last article deals with criminal courts' decision making practice concerning a custody, in particular in relation to grounds for the custody provided by the Section 67 paragraph a) of the Code of Criminal Procedure, which regulates the custody to prevent escape. In our legal practice, we often see cases, in which courts take the accused person into custody without considering circumstances of the case, just for the reason a finding of guilty may lead to a sentence of imprisonment for term of 8 and more years, depending on the selected legal qualification of the facts. However, such interpretation of the above-mentioned provision seriously interferes with a right to personal freedom.

For more information, please see the Newsletter No. 7 issued by law firm Hartmann, Jelínek, Fráňa and partners.

OHLEDNUTÍ ZA ROKEM 2010

Právě se Vám dostalo do rukou poslední číslo Newsletteru roku 2010 Advokátní kanceláře Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři. Konec tohoto roku se nám neúprosně blíží, proto mi dovolu, abychom se ve stručnosti za rok 2010 ohlédli a zároveň prozradili něco z aktivit, které chystáme pro Vás, naše klienty

v roce 2011.

Rok 2010 se nesl ve znamení čísla dvacet. Oslavili jsme, společně s Vámi, dvacet let existence na českém trhu. Za tuto dobu kancelář dospěla do věku, který obecně bývá označován jako velice přitažlivý. Ve dvaceti letech jste již samostatní, zkušení a dostatečně poučení. Tento věk je zároveň příslibem nových začátků, splnění si vlastních snů a přání. Je to věk, kdy se snoubí úspěchy a budoucí očekávání. Zároveň je to pro Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři důkaz toho, že práci, kterou odvádíme, dokážete náležitě ocenit. Tímto bychom chtěli poděkovat všem našim klientům, bez kterých bychom si jenom těžko dokázali říct větu, která nás provázela po celý rok 2010, a to: *Je nám dvacet let!*

Rok 2010 se také nesl v duchu velkých změn. V polovině roku se hradecké pracoviště přestěhovalo do zcela nových prostor na adrese Resslerova 1253, Hradec Králové. Naše klienty jsme přivítali v nových prostorách moderního pracoviště. Mohli jste se přesvědčit, že nové prostory nám umožnily rozšířit naše služby a získat patřičný komfort při setkání s klienty.

V roce 2010 jsme také rozdávali dárky Vám, tedy našim klientům. Dárek měl podobu dvou nových produktů právní služby: Komplexní balíček služeb pro menší a střední podniky a Balíček pro obce. Více informací o nových produktech právní služby naleznete na našich webových stránkách: www.hjf.cz. Zároveň jsme se snažili něco z našich zkušeností předat našim klientům a partnerům ve formě přednášek, které byly v roce 2010 zaměřeny převážně na oblast daňového práva. Zároveň jsme kancelář propagovali v celosvětové ratingové publikaci Legal 500 a v tuzemské publikaci Advokátní almanach. Publikace si můžete prohlédnout na našich pracovištích.

V roce 2011 budeme v aktivitách tohoto druhu pokračovat. Budeme se snažit stále zvyšovat kvalitu našich služeb, abyste nám po celý rok 2011 zachovali přízeň tak, jako tomu bylo v tomto roce. Zároveň bychom Vás chtěli touto cestou informovat, že 1. 1. 2011 se kancelář přetvoří do podoby společnosti s ručením omezeným.

Dovolte mi, abych Vám tímto posledním číslem Newsletteru v roce 2010 velice poděkovala za přízeň, kterou nám zachováte. Zároveň dovolu, abych poděkovala také celému týmu kanceláře. Za Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři Vám všem přeji hodně úspěchů v roce 2011 a šťastný nový rok.

Bc. Lucie Turková, back office manažerka
turkova@hjfcz

PROJEDNÁNÍ STÍŽNOSTI ZAMĚSTNANCE NA VÝKON PRÁV A POVINNOSTÍ VYPLÝVAJÍCÍ Z PRACOVNĚPRÁVNÍCH VTAHŮ

Cílem mého příspěvku je upozornění na jedno docela nenápadné ustanovení zákoníku práce, které může v určitém případě zkomplikovat zaměstnavateli život a v krajním případě může jeho porušení vést k uložení docela vysoké pokuty zaměstnavateli.

V průběhu výkonu práce zaměstnancem dochází k pestrému množství situací a někdy může dojít i k tomu, že zaměstnanec má pocit, že při výkonu práce není všechno tak, jak má být, či se dostane do střetu se zaměstnavatelem nebo i jiným zaměstnancem. Důsledkem tohoto stavu je požadavek zaměstnance, aby zaměstnavatel tuto situaci řešil. Řečí zákoníku práce (konkrétně jeho ustanovení § 14 odst. 3) se tento stav nazývá „stížnost zaměstnance na výkon práv a povinností vyplývajících z pracovněprávních vztahů.“ Takovou stížnost je pak zaměstnavatel povinen projednat se zaměstnancem nebo na jeho žádost s odborovou organizací nebo radou zaměstnanců nebo zástupcem pro oblast bezpečnosti práce.

Ke shora uvedené situaci může dojít zejména v případě, že zaměstnavatel poruší svoji povinnost zajišťovat ve smyslu § 16 odst. 1 zákoníku práce rovné zacházení se všemi zaměstnanci, pokud jde o jejich pracovní podmínky, odměňování za práci, poskytování jiných peněžitých plnění a plnění peněžité hodnoty a dalších požitků vyjmenovaných v tomto ustanovení nebo pokud dojde k porušení zákazu diskriminace, o kterém hovoří § 16 odst. 2 zákoníku práce a antidiskriminační zákon (198/2009 Sb.), který definuje pojmy jako jsou přímá diskriminace, nepřímá diskriminace, obtěžování, sexuální obtěžování, pronásledování, pokyn k diskriminaci a navádění k diskriminaci a rovněž uvádí, kdy je přípustné rozdílné zacházení. Je ale možné, že se stížnost zaměstnance týká i jiných práv a povinností vyplývajících z pracovněprávních

vztahů, například týkajících se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (§ 103 a násl. zákoníku práce).

Zaměstnanec může postupovat dvojím způsobem. V první řadě má možnost (ale nikoli povinnost) se obrátit na zaměstnavatele, aby situaci řešil, tedy aby s ním projednal jeho stížnost na výkon práv a povinností vyplývajících z pracovněprávních vztahů. Je na vůli zaměstnance, zda chce svoji stížnost projednat přímo se zaměstnavatelem, odborovou organizací nebo radou zaměstnanců či se zástupcem pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (jsou-li ustanoveni). Právní teorie zastává názor, že i neodborově organizovaný pracovník má právo obrátit se na odborovou organizaci se žádostí, aby projednala jeho stížnost na výkon práv a povinností vyplývajících z pracovněprávních vztahů.

Způsob projednání zaměstnancovy stížnosti zákoník práce neupravuje. Lze doporučit, aby o tomto jednání byl sepsán, byť jen stručný zápis, který stěžující si zaměstnanec podepíše. Kromě obecných a obvyklých náležitostí (datum, místo a předmět jednání, zúčastněné osoby) je třeba uvést stručný obsah stížnosti zaměstnance, případně odkázat na písemné podání zaměstnance, pokud byla stížnost učiněna písemnou formou. Měl by také být uveden výsledek jednání, tedy zhodnocení, zda je stížnost oprávněná a zda případně budou přijata nějaká opatření či jestli bude probíhat ještě nějaké další šetření nebo projednání záležitosti.

Zaměstnanec se ale také může domáhat ochrany svých práv u soudu, zejména dojde-li k porušení práv a povinností vyplývajících z práva na rovné zacházení nebo k diskriminaci, ale i v jiných případech, což není v praxi příliš časté. Většina pracovněprávních sporů se týká určení neplatnosti ukončení pracovního poměru nebo žalob na peněžité plnění (náhrady, mzdy, odškodnění pracovního úrazu). Podle antidiskriminačního zákona se může zaměstnanec domáhat, aby bylo upuštěno od diskriminace, aby byly odstraněny následky diskriminačního zásahu a aby mu bylo dáno přiměřené zadostiučinění. Pokud by se nejevilo postačujícím zjednání nápravy (zejména proto, že byla v důsledku diskriminace ve značné míře snížena jeho dobrá pověst, důstojnost nebo vážnost ve společnosti), má též právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích. Výši náhrady určí soud s přihlédnutím k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k porušení práva došlo.

Překvapující rozhodně není, že dle zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce lze postihnout přestupky (v případě zaměstnavatele fyzické osoby) a správní delikty (je-li zaměstnavatelem právnická osoba), pokud zaměstnavatel nezajistí rovné zacházení se všemi zaměstnanci nebo zaměstnanec diskriminuje, neboť tento zákon postihuje v podstatě všechno. Dle zákona o inspekci práce je však možné udělit pokutu i pouze za to, že zaměstnavatel neprojedná se zaměstnancem nebo na jeho žádost se zástupci zaměstnanců jeho stížnost na výkon práv a povinností vyplývajících z pracovněprávního vztahu. Ve všech těchto případech, tedy jak za porušení zásady

rovného zacházení, diskriminaci nebo neprojednání stížnosti, lze uložit pokutu až do výše 400.000,- Kč.

Pokud se tedy stížnost zaměstnance na výkon práv a povinností vyplývajících z pracovněprávních vztahů u zaměstnavatele vyskytne, je třeba zajistit její projednání, i pokud by byl zaměstnavatel přesvědčen, že je naprosto neoprávněná, nebo pokud by se zaměstnanec zároveň domáhal ochrany u soudu.

Tento můj příspěvek nemá rozhodně vyvolat dojem, že jakmile zaměstnavatel se zaměstnancem něco neprojedná, dostane pokutu ve výši 400.000,- Kč, zvláště když v běžné praxi není ukládání pokut příliš časté a pokuty se většinou udělují při dolní hranici rozpětí. Je však určitě dobré o povinnosti projednat stížnost zaměstnance na výkon práv a povinností vyplývajících z pracovněprávních vztahů i možnosti uložení sankce v případě jejího neprojednání vědět, zvláště když ve většině případů projednání stížnosti představuje poměrně časově i administrativně nenáročný úkon a jeho provedením se lze vyvarovat případných nepříjemností, postihů i dalšího zbytečného řízení.

JUDr. Alena Keřková, advokátka
kerkova@hjf.cz

APLIKACE TABULKY MINISTERSTVA SPRAVEDLNOSTI ČR OHLEDNĚ VÝŽIVNÉHO

Inspirace Ministerstva spravedlnosti ČR

Za účelem sjednocení praxe a správného používání doporučených výchozích rozmezí pro stanovení výše výživného vypracovalo Ministerstvo spravedlnosti ČR metodický materiál pro sjednocení rozhodovací praxe soudů v otázkách výživného na děti. V tomto materiálu se říká, že se Ministerstvo spravedlnosti ČR inspirovalo úpravou zahraničních států, konkrétně rakouskou a německou, a dále že byla zohledněna současná praxe českých soudů a zpráva o výzkumu výživného nezletilců.

Konstatuje se, že hlavním cílem výživného je uspokojit dětem jejich „odůvodněné potřeby“. V závěrech pracovní skupiny pro sjednocení rozhodovací praxe soudů je řečeno, že Česká republika „se bude inspirovat určováním výživného v Rakousku“, a že je zde prostor pro vytvoření tabulek „jako pomocného soudcovského materiálu“. Nebudou stanoveny minimální ani maximální částky výživného, a to proto, aby se ochránili povinní rodiče s velmi nízkými příjmy. Při aplikaci doporučených rozmezí se doporučuje připustit i možnost dovolání ve věci výživného a zřízení specializovaných senátů na krajských soudech. Zatím není konkrétní návrh.

Tabulka „má mít pro soudce nezávazný charakter“. Stejně jako v Rakousku se při vytváření tabulky vycházelo ze statistiky vydání na spotřebu dětí, která byla upravena o statistiky rodinných účtů.

Postup soudu při použití tabulky

Tabulka má sloužit soudům pouze jako vodítko při rozhodování o výši výživného a soudce bude nadále i při použití tabulky rozhodovat dle platných ustanovení zákona o rodině. Cílem tabulky je pomoci sjednotit způsob rozhodování o výživném „v nejčastěji se vyskytujících situacích“. Právě na tyto případy je tabulka především navržena. Výživné v netypických případech by mělo být i nadále vyměřováno hlavně podle ustanovení zákona o rodině. Zde se říká, že „Při určení výživného přihlédne soud k odůvodněným potřebám oprávněného, jakož i k schopnostem a majetkovým poměrům povinného“. Mezi takové netypické situace se řadí například velký počet vyživovacích povinností povinného rodiče nebo jeho nestandardně nízký či nestandardně vysoký příjem.

Přílohu k metodickému materiálu tvoří vysvětlení právní úpravy výživného v Rakousku, ze které se při vypracování tabulky čerpalo a kde se popisuje rozhodovací praxe v Rakousku. Je zde uvedeno, že „za nemravné je v Rakousku zpravidla považováno výživné, které tvoří 2,5 – 3 násobek obvyklého výživného“. Judikatura rakouských soudů zdůrazňuje, že i „přes existenci tabulek musí být výživné vyměřováno a nikoliv vypočítáváno“.

Právní úprava v Čechách se inspirovala i v právní úpravě Německa, a proto metodický materiál odkazuje na tzv. Düsseldorfskou tabulku, kterou vypracovává Vrchní zemský soud v Düsseldorfu a aktualizuje ji každé dva roky.

V České republice jsme některé nápady převzali a je to dobře, ale ne komplexně, takže soudy budou hledat správnou aplikaci samy. Určitě budou hrát významnou roli příjmy povinného rodiče a je otázkou, zda skutečné potřeby dítěte budou rozhodující nejen pro minimální výživné dítěte, ale i pro výživné maximální.

Upozorňujeme však, že se jedná pouze o náš názor a teprve právní praxe ukáže, zda je tato interpretace správná a zda se s ní ztotožní i soudy České republiky.

JUDr. Pavel Fráňa, advokát
frana@hjf.cz

POSTUP VĚŘITELE V INSOLVENČNÍM ŘÍZENÍ

Insolvenční zákon č. 182/2006 Sb. (dále jen „IZ“) nahradil od 1. 7. 2006 zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání. Pro konkursní a vyrovnací řízení zahájená před účinností IZ se však použijí dosavadní právní předpisy. Cílem tohoto příspěvku je stručné shrnutí postupu věřitele v případě úpadku dlužníka.

Úpadkem se rozumí situace, kdy má dlužník současně více věřitelů, peněžitě závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti a zároveň není schopen tyto závazky plnit. Má se za to, že dlužník není schopen plnit své peněžitě závazky, jestliže zastavil platby podstatné části svých peněžitých závazků, neplní-li po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti, není-li možné dosáhnout uspokojení některé ze splatných peněžitých pohledávek vůči dlužníku výkonem rozhodnutí nebo exekucí nebo nesplnil-li dlužník povinnost předložit seznamy uvedené v § 104 odst. 1, kterou mu uložil insolvenční soud. O úpadek se jedná i v případě předlužení právnické osoby či fyzické osoby – podnikatele. Předlužením se rozumí situace, kdy má dlužník více věřitelů a souhrn jeho závazků převyšuje hodnotu jeho majetku. Úpadek (popř. hrozící úpadek) lze řešit formou konkursu, reorganizací nebo oddlužením. Ačkoli je způsob řešení dlužníkovy úpadku pro věřitele velice významným faktorem pro uspokojení jeho pohledávky, počáteční fáze věřitelova postupu je pro všechny formy řešení úpadku shodná.

V případě zahájení insolvenčního řízení se dobytost věřitelovy pohledávky mění. Insolvenční řízení může být zahájeno pouze na návrh, přičemž takový návrh může podat i věřitel. Zjistí-li tedy věřitel úpadek dlužníka, je oprávněn podat insolvenční návrh, který musí obsahovat zákonem stanovené náležitosti. Současně s návrhem je věřitel povinen doložit existenci splatné pohledávky za dlužníkem a uplatnit ji přihláškou. V praxi však bude častější situace, kdy se věřitel o probíhající insolvenčním řízení dozví a následně uplatní svou pohledávku přihláškou.

Insolvenční řízení se zahajuje dnem, kdy dojde návrh věcně příslušnému soudu. S tímto okamžikem se pojí účinky uvedené v § 109 IZ, mezi které patří mj. také skutečnost, že pohledávky a jiná práva týkající se majetkové podstaty (tj. majetek určený k uspokojení dlužníkových věřitelů) nemohou být uplatněny žalobou, mohou-li být uplatněny přihláškou, přičemž lhůty k jejich uplatnění po zahájení insolvenčního řízení nezačínají nebo dále neběží. Mezi další účinky pak patří skutečnost, že právo na uspokojení ze zajištění týkajícího se majetku dlužníka nebo majetku náležejícího do majetkové podstaty lze uplatnit a nově nabýt pouze za podmínek stanovených v IZ. V neposlední řadě je významné, že od okamžiku zahájení insolvenčního řízení lze nařídit, nikoli však provést výkon rozhodnutí či exekuci postihující majetek dlužníka (popř. spadající do majetkové podstaty).

S ohledem na tyto skutečnosti je více než vhodné, aby věřitel svou přihlášku podal. Tak lze učinit od okamžiku zveřejnění vyhlášky o zahájení řízení v insolvenčním rejstříku až do dne uvedeného v rozhodnutí o úpadku. Lhůta nesmí být kratší 30 dnů a delší 2 měsíců, u oddlužení však tato lhůta činí pouze 30 dnů. Jelikož prodloužení těchto lhůt není možné a dodatečné přihlašování se nepřipouští, ten kdo zmešká lhůtu, není do insolvenčního řízení zařazen. Přihlašují se i pohledávky uplatněné u soudu, pohledávky vykonatelné a dokonce i ty, které už jsou vymáhány výkonem rozhodnutí či exekucí. Lze přihlašovat i pohledávky nesplacené či vázané

na podmínky. Přihlášky je nutno podávat na předepsaném formuláři, neboť judikatura sice připouští přihlášku nepodanou na formuláři, věřitel je však pod sankcí odmítnutí přihlášky následně vyzván k jejímu dodání na formuláři.

Zákon rozlišuje věřitele dle ekonomického a právního postavení jejich pohledávek, a to na věřitele běžné, zajištěné (zde je vhodné upozornit, že zajištění v kontextu insolvenčního zákona neodpovídá institutům zajištění v občanskoprávním smyslu), podřízené, zapodstatové a zapodstatovým na roveň postavené. Pohledávky zapodstatové a zapodstatovým na roveň postavené jsou ty, které vznikly v průběhu insolvenčního řízení nebo které zákon do této skupiny výslovně řadí. Tyto pohledávky není třeba přihlašovat, hradí se přednostně kdykoliv v průběhu řízení, k jejich plnění je však nutno vyzvat insolvenčního správce. Přihláška musí být vyplněna přesně podle druhu pohledávky a doložena potřebnými přílohami, to vše dvojmo (uvádí se důvod vzniku pohledávky, její výše, je-li zajištěna, důvod zajištění, u vykonatelné pohledávky skutečnosti, o něž věřitel vykonatelnost opírá). I pohledávky nepeněžitě je nutno vyčíslit v penězích. Ode dne přihlášení může začít věřitel vykonávat svá práva – právo účastnit se hlasování schůze věřitelů, právo hlasovat, právo být členem věřitelského výboru - není to však věřitelovou povinností.

Přihlášené pohledávky přezkoumá insolvenční správce. Je-li přihláška nepřezkoumatelná, vyzve správce věřitele k opravě či doplnění přihlášky, poučí o způsobu opravy či doplnění a poskytne k tomu alespoň 15ti denní lhůtu. V případě, že věřitel správcově žádosti nevyhoví, o této skutečnosti však musí být věřitel správcem poučen. Kdykoli v průběhu řízení je věřitel oprávněn vzít svou přihlášku zpět nebo až do přezkoumání měnit důvod vzniku přihlašované pohledávky, její výši nebo pořadí. Pozor však na správné přihlášení pohledávky co do jistiny a příslušenství (příslušenstvím pohledávky se rozumí pouze úroky, úroky z prodlení, poplatky z prodlení a náklady spojené jejím uplatněním ve smyslu § 121 odst. 3 občanského zákoníku). Po uplynutí lhůty k podávání přihlášek lze totiž měnit toliko jednotlivé položky, nikoli však např. přihlásit ke konkrétní jistině nově příslušenství, neboť takový postup by byl považován za podání nové přihlášky a z důvodu zmeškání lhůty k podávání přihlášek přihláška odmítnuta.

Nelze opominout upozornění na následky uvedení nesprávných údajů v přihlášce pohledávky. Bude-li po přezkoumání přihlášená pohledávka zjištěna tak, že skutečná výše přihlášené pohledávky činí méně než 50 % přihlášené částky, k přihlášené pohledávce se nepřihlíží ani v rozsahu, ve kterém byla zjištěna. Vedle toho insolvenční soud uloží věřiteli, který takovou pohledávku přihlásil, aby ve prospěch majetkové podstaty zaplatil částku, o kterou přihlášená pohledávka převýšila rozsah, ve kterém byla zjištěna. Obdobně se v takové situaci zachází s věřitelem zajištěným. Povinnost zaplatit uvedenou částku nicméně nelze uložit věřiteli, který

(všechna) práva spojená s nezjištěnou pohledávkou v průběhu řízení nevykonával. Problematickým se na tomto ustanovení jeví fakt, že IZ nikde neuvádí, co se nevykonáváním práv spojených s nezjištěnou pohledávkou rozumí. Dosud nebyl judikatorně ustálen výklad v tom smyslu, jaká aktivita je již výkonem práv spojených s přihláškou: aby se nedalo považovat jednání věřitele za výkon práv, je zapotřebí, aby tento nehlasoval, nebyl členem věřitelského výboru, ale ani se neúčastnil schůze věřitelů, neboť již samotnou účastí by došlo ke změně kvora nutného k přijetí rozhodnutí (zejména posledně jmenované je velmi diskutovanou otázkou). Zákon ale nijak nebrání věřiteli, aby vedl o svou pohledávku spor nebo aby ji prodal.

Konečně je důležité zmínit, že informace o insolvenčním řízení lze nalézt ve veřejně přístupném insolvenčním rejstříku (www.justice.cz), jenž obsahuje veškerá rozhodnutí insolvenčního soudu vydaná v řízení, veškerá podání, která se vkládají do soudního spisu, a další zákonem stanovené informace o dlužnících.

Mgr. Markéta Dvořáková, advokátní koncipientka
dvorakova@hjf.cz

K DŮVODŮM ÚTĚKOVÉ VAZBY

Ačkoliv jsem si vědom skutečnosti, že zvolené zaměření článku nemusí být pro naše klienty nejzajímavější a jakkoliv jim přeji, aby se jich tato problematika nikdy osobně nedotkla, nemohu neupozornit na praxi trestních soudů při rozhodování o útekové vazbě, tak jak se s ní setkáváme při výkonu našeho povolání. Zákonná úprava důvodů útekové vazby je zakotvena v ustanovení § 67 písm. a) trestního řádu. Dle dikce uvedeného ustanovení smí být obviněný vzat do vazby jen tehdy, jestliže z jeho jednání nebo dalších konkrétních skutečností vyplývá důvodná obava, že uprchne nebo se bude skrývat, aby se tak trestnímu stíhání nebo restu vyhnul, zejména nelze-li jeho totožnost hned zjistit, nemá-li stále bydliště anebo hrozí-li mu vysoký trest. Dále k výše uvedenému musí dosud zjištěné skutečnosti nasvědčovat tomu, že skutek, pro který bylo zahájeno trestní stíhání, byl spáchán, má všechny znaky trestného činu, jsou zřejmé důvody k podezření, že tento trestný čin spáchal obviněný, a s ohledem na osobu obviněného, povahu a závažnost trestného činu, pro který je stíhán, nelze v době rozhodování účelu vazby dosáhnout jiným opatřením.

V praxi se opakovaně setkáváme s takovým postupem trestních soudů při rozhodování o útekové vazbě, kdy soudy v zásadě bez dalšího bližšího zkoumání berou obviněné do vazby pouze a jenom z důvodu, že podle zvolené právní kvalifikace jsou ohroženi trestní sazbou restu odnětí svobody od 8 let výše. Soudy se při svém rozhodování opírají a v odůvodnění svých rozhodnutí

o vazbě s oblibou citují nález Ústavního soudu ČR sp. zn. III. ÚS 566/03 ze dne 1.4.2004. V tomto rozhodnutí Ústavní soud judikoval, že „hrozbou vysokým trestem“ lze odůvodnit uložení tzv. útekové vazby toliko v těch případech, kdy na základě zjištěných skutečností opodstatňujících důvodnost podezření ze spáchání zvlášť závažného trestného činu lze předpokládat uložení trestu odnětí svobody ve výši nejméně kolem osmi let. Zároveň Ústavní soud poukázal na to, že obviněný může a má právo naproti tomu namítat a prokazovat za těchto okolností existenci konkrétních skutečností (silných důvodů), jež důvodnou obavu z následků uvedených v § 67 písm. a) trestního řádu eliminují a vylučují tak aplikaci předmětného vazebního důvodu. Silnými důvody může být zejména míra celkové uspořádanosti životních poměrů obviněného, mobilita daná jeho zdravotním stavem, rozsah jeho místně založených citových a prozatím (nejen hmotně) řádně a především dlouhodobě plněných zaopatřovacích vazeb, rámec jím dosud sdíleného společensky konformního jednání ve spojení s možnými zárukami ze strany jiných subjektů apod. To vše by měly trestní soudy hodnotit ve vzájemných souvislostech se zřetelem na konkrétní okolnosti případu.

Nechci se blíže zabývat otázkou, do jaké míry jsou tyto tzv. „silné důvody“ soudy zkoumány a brány v potaz. Zásadním problémem je výklad samotného ustanovení § 67 písm. a) trestního řádu, kdy trestní soudy odkazující se na zmíněný judikát Ústavního soudu postupují v zásadě tak, že hrozba vysokým trestem sama o sobě zakládá důvodnost obavy před vyhýbáním se trestnímu stíhání či trestu a tím naplnění důvodnosti vazby dle ustanovení § 67 písm. a) trestního řádu. Dle tohoto výkladu pak již není na místě vůbec zkoumat jednání či další konkrétní skutečnosti, z nichž vyplývá důvodná obava, že obviněný uprchne nebo se bude skrývat, aby se tak trestnímu stíhání nebo trestu vyhnul a bez dalšího je třeba vzít jej do vazby. Nehledě na to, že trestními soudy je pak zjevně pomíjena další část citovaného rozhodnutí Ústavního soudu, kdy konkrétní, tudíž nikoliv pouze typová hrozba vysokého trestu, navíc podložená jedinečnými specifickými okolnostmi spáchaného skutku, může být (ve spojení s dalšími aspekty dané trestní věcí) tím důvodem, který vede k odůvodněné a rozumně dostatečně předpokládané obavě z následků, jímž má "úteková" vazba čelit.

S výše uvedeným výkladem příslušného ustanovení trestního řádu se nelze ztotožnit. Opakovaně nejen v odborné literatuře zaznívá názor vylučující učinit závěr, že obviněnému hrozí vysoký trest, jen na podkladě příslušné trestní sazby stanovené trestním zákoníkem na trestný čin, pro který bylo proti němu zahájeno trestní stíhání, ale vždy je třeba zhodnotit konkrétní okolnosti rozhodné pro stanovení stupně škodlivosti činu pro společnosti poměry obviněného. Přitom je třeba uvážit nejen předpokládanou výši trestu, ale také to, zda takto stanovená výše trestu skutečně odůvodňuje obavu, že obviněný uprchne nebo se bude skrývat. Vazba obviněného, kterému hrozí vysoký trest, je pak odůvodněna ve smyslu § 67 písm. a) trestního řádu jen za předpokladu zjištění některé další konkrétní skutečnosti

týkající se zejména osoby pachatele nebo okolnosti případu, které v souvislosti s předpokládanou citelnou sankcí obavu z útěku odůvodňují. Nadto nelze odhlédnout od skutečnosti, že právní kvalifikace skutku (tedy i příslušná trestní sazba) je záležitostí proměnlivou a nezávislou na průběhu trestního řízení.

Ve zkratce řečeno zastávám názor, že hrozba vysokého trestu musí až v případě přistoupení dalších konkrétních skutečností vést k důvodné obavě, že obviněný prchne nebo se bude skrývat, aby se trestnímu stíhání či trestu vyhnul. V opačném případě by pak u každého obviněného ohroženého vysokým trestem byl bez dalšího dán důvod útekové vazby, což je nepřipustný výklad ustanovení § 67 písm. a) trestního řádu, který výrazným způsobem zasahuje do jednoho ze základních lidských práv – práva na osobní svobodu.

Mgr. Josef Zeman, advokátní koncipient
zeman@hjf.cz